

Jitka Budílková

Zobrazení stáří ve venkovských povídkách 2.poloviny 19.století

Bakalářská práce

Posudek vedoucí práce

Výklad způsobu, jímž je v povídkách několika autorů 19.století zachyceno stáří, lze chápat jako úzce vyhraněnou, nicméně slibnou sondu do poměrně složitého procesu proměn, jímž procházela česká próza od obrozenské etapy k prahu moderny.

V tomto historickém kontextu je autorce hlavním vodítkem linie – řečeno zjednodušeně - od idylly k realismu, kterou reprezentují autoři – B. Němcová, V. Hálek, K. V. Rais a T.

Nováková. Pokud jde o samotný obraz stáří, potom jistou ochranu před svody prvoplánového popisu vnějších atributů spojeného se sociologizováním poskytuje autorce fenomenologicky založená studie Jeana Améryho *O stárnutí*, která obrací pozornost k zakotvení lidské existence v čase, přesněji: v proměnách vnímání časových horizontů. Autorka se pokusila vtáhnout toto filozofické zázemí do svých interpretačních úvah a opřela se o něj hlavně při rozboru jednotlivých textů.

Tyto partie tvoří také těžiště celé práce a dlužno říci, že právě v nich se Jitce Budílkové nejvíce daří: zatímco historický úvod poněkud škobrtá přes neobratné formulace, fráze a banalizující zkratky (viz např. *Venkované byli těmi, kdo stále mluvil česky*), následující popis obrazu stáří v Babičce i v povídkách dalších autorů se už rozvíjí plynule a zaznamenává podstatné rysy a souvislosti, a to jak ve vztahu k charakteru uměleckého ztvárnění (tendence k realismu), tak i se zřetelem k nadčasové, existenciální rovině tohoto tématu. Také díky tomu je výklad zřetelně strukturovaný a ústí do přehledné rekapitulace dílčích závěrů a srovnání.

Nepřehlédnutelným, a přitom z velké části zbytečným nedostatkem této práce je poněkud ledabylé (spíše hovorové) vyjadřování, věty vykloubené, či z jiného důvodu nesrozumitelné (viz označené v textu), chybná interpunkce, překlipy. Dotažené nejsou ani citace odborné literatury (chybí uvedení stránek použitých textů).

Předložená práce je výsledkem poměrně dlouhého, ale zato houževnatého zápasu autorky s literární historií, s metodologií i s formulováním odborného textu. Důležité je, že tento boj neprohrála. Přes veškeré nedostatky jde o poctivý interpretační pokus, který nepostrádá řadu velmi dobrých postřehů a v němž je patrná snaha propojit dílčí sondu (obraz stáří) s obecnějšími vývojovými tendencemi české prózy 2.poloviny 19.století.

Práci Jitky Budílkové doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Hana Šmahelová, CSc

20. 1. 2013